

- ۱- گزینه «۲» - تصورات یا مفاهیم مجهول به وسیله تصورات معلوم تعریف می‌شوند و تصدیقات یا قضایای مجهول به وسیله تصدیقات و قضایای معلوم استدلال و اثبات می‌شوند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: چستی به تصورات یا مفاهیم مجهول و چرایی به تصدیقات یا قضایای مجهول مربوط می‌شوند.
- گزینه «۳»: تصورات به تعریف و تصدیقات به استدلال مربوط می‌شوند که ترتیب آن در گزینه «۳» رعایت نشده است.
- گزینه «۴»: ترتیب صورت سؤال در گزینه رعایت نشده است.
- (لطفی) (منطق دهم - درس اول - منطق ترازوی اندیشه)
- ۲- گزینه «۴» - مشخص نبودن مرجع ضمیر می‌تواند منشاء خطای اندیشه گردد که به مغالطه ابهام در عبارات مربوط می‌شود. در عبارت سعید همسایه‌اش را تکریم می‌کند ابهامی وجود ندارد که بخواهد باعث مغالطه و خطای فکری شود. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه‌های «۱» و «۲»: ابهام در عبارات در قسمت اول گزینه درست نیست.
- گزینه «۳»: در مثال ذکر شده امکان خطای ذهنی و مغالطه به واسطه ابهام در عبارت وجود دارد.
- (لطفی) (منطق دهم - درس دوم - لفظ و معنا)
- ۳- گزینه «۳» - مفهوم «آن رفیق» جزئی است و دلالت لفظ خانه دلالت مطابقه است چون لفظ خانه برای ساختمان مسکونی وضع شده است و در این عبارت به همین معنا به کار رفته است. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت اول گزینه نادرست است.
- گزینه «۲»: قسمت اول و دوم گزینه نادرست است.
- گزینه «۴»: قسمت دوم گزینه نادرست است.
- (لطفی) (منطق دهم - درس دوم و سوم)
- ۴- گزینه «۱» - نسبت درخت و درخت سبز عموم و خصوص مطلق است زیرا درخت مطلقاً عام‌تر (کلی‌تر) از درخت سبز است. نسبت درخت و سبز نسبت عموم و خصوص من وجه است زیرا در درخت‌های سبز مشترک‌اند و در درخت‌های خشک یا سبزه‌های غیردرخت متفاوت. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۲»: در قسمت دوم گزینه ترتیب صورت سؤال رعایت نشده است.
- گزینه‌های «۳» و «۴»: تمامی مفاهیم «درخت - درخت سبز - سبز» مفاهیمی عام هستند پس کلی منطقی می‌باشند.
- (لطفی) (منطق دهم - درس سوم - مفهوم و مصداق)
- ۵- گزینه «۲» - تمامی مفاهیم به کار رفته در گزینه «۲» نسبت من وجه دارند یعنی دو مفهوم فقط در برخی مصادیق مشترک‌اند و در عین حال مصادیق مخصوص به خود نیز دارند. نسبت عموم و خصوص من وجه از نظر هندسی دارای دو دایره متقاطع است و از نظر منطقی از آن‌ها دو قضیه موجه جزئی و دو قضیه سالبه جزئی به صورت صادق ساخته می‌شود. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: «درخت و میوه: تباین / انسان و مسلمان: مطلق / دایره و مربع: تباین / شکل و دایره: مطلق
- گزینه «۳»: مسلمان و ایرانی: من وجه / ایران و آسیا: هر دو مفهوم جزئی هستند و نسبت‌های چهارگانه نسبت میان دو مفهوم کلی است.
- گزینه «۴»: سیب و سبزی: من وجه / سیب و شیرین: من وجه / خزنده و سمی: من وجه / انسان و مسلمان: مطلق که گزینه را نادرست کرده است.
- (لطفی) (منطق دهم - درس سوم - مفهوم و مصداق)
- ۶- گزینه «۲» - در دسته‌بندی مفاهیم از مفهومی عام «کلی» آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص «جزئی» می‌رسیم. هنگامی که مفاهیمی را طبقه‌بندی می‌کنیم وجوه اشتراک آن‌ها با مفاهیم مشابه و وجوه افتراق آن‌ها با مفاهیم غیرمشابه را مشخص می‌کنیم.
- در هر طبقه‌بندی، نسبت مفهومی که تقسیم به اقسام می‌شود با هر یک از اقسام خودش نسبت عموم و خصوص مطلق و با تمامی اقسام خودش نسبت تساوی است. نسبت اقسام با یکدیگر در تقسیم‌بندی نسبت تباین است. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: تساوی غلط است.
- گزینه «۳»: تساوی غلط است و سیر دسته‌بندی مفاهیم از عام به خاص یعنی از کل به جزئی است.
- گزینه «۴»: هر دو قسمت تساوی و من وجه غلط است.
- (لطفی) (منطق دهم - درس سوم - مفهوم و مصداق)
- ۷- گزینه «۴» - تعریف تحلیلی به دو روش انجام می‌شود:
- الف) عام و خاص: در این روش ابتدا یک ویژگی عام و مشترک و سپس یک ویژگی خاص آن مفهوم بیان می‌شود.
- ب) سلسله اوصاف: در این روش چند ویژگی و صفت برای آن مفهوم ذکر می‌شود بدون توجه به عام و خاص بودن منطقی آن‌ها به گونه‌ای که ترکیب آن‌ها با یکدیگر مختص مفهوم تعریف شده می‌شود به همین خاطر به این نوع تعریف «خاصه مرکبه» نیز می‌گویند. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: ترتیب گزینه در قسمت دوم و سوم درست نیست.
- گزینه «۲» و «۳»: تعریف حیوان به ذی حیات یا جاندار لغوی است نه به مثال
- (لطفی) (منطق دهم - درس چهارم - انواع و شرایط تعریف)

- ۸- گزینه «۳» - انسان به حیوان دونده: جامع نیست زیرا شامل انسان‌های نشسته یا فلج نمی‌شود و مانع نیست زیرا حیواناتی غیر از انسان را نیز شامل می‌شود و وارد تعریف انسان می‌شوند.
- مثلاً به شکل دارای ضلع جامع همه مثلث‌ها هست ولی از ورود اشکال دیگر که دارای ضلع هستند مانند مربع و مستطیل به تعریف مثلث جلوگیری نمی‌کند «مانع نیست»
- شیعه به مسلمان دوازده امامی: فقط شیعیان دوازده امامی را شامل می‌شود و شامل شیعیان سه امامی یا هفت امامی نمی‌شود «جامع نیست»
- تعریف عقل به اول صادر ازلی واضح و روشن نیست. (لطفی) (منطق دهم - درس چهارم - انواع و شرایط تعریف)
- ۹- گزینه «۳» - مسائل فلسفی را نمی‌توان از طریق حواس یا آزمایش یا جست‌وجو در طبیعت حل کرد بلکه کاری که هنگام مواجهه با این پرسش‌ها می‌کنیم تفکر و تأمل در اندیشه‌های خود است و در این موارد عقل می‌کوشد در خود کاوش کند و با عمل تفکر و تعقل و با تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مساله و کشف مجهول نزدیک شود. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۲»: می‌توان غلط است.
- گزینه «۴»: ماوراء طبیعت غلط است.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس اول - چیستی فلسفه)
- ۱۰- گزینه «۴» - فلسفه اولی یا ما بعدالطبیعه آن بخش ریشه‌ای و اصلی فلسفه است که درباره مسایل مربوط به وجود تحقیق می‌کند. فلسفه اولی به منزله ریشه و پایه فلسفه است و بخش‌های فرعی به منزله شاخه‌ها و فروع فلسفه‌اند.
- تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: قسمت سوم گزینه برعکس گفته شده و متناسب با صورت سؤال نیست.
- گزینه «۲»: قسمت دوم سؤال به فلسفه‌های مضاف مربوط می‌شود و قسمت سوم هم برعکس صورت سؤال است.
- گزینه «۳»: قسمت دوم سؤال به فلسفه‌های مضاف مربوط می‌شود.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس دوم - ریشه و شاخه‌های فلسفه)
- ۱۱- گزینه «۳» - افلاطون در نگاه خود به هستی اعتقاد دارد که علاوه بر عالم طبیعت، عالم برتری «ماوراءالطبیعت» به نام عالم مُثُل هست که این عالم طبیعت برگرفته از آن عالم است و به نظر او نسبت عالم طبیعت به آن عالم مانند نسبت سایه به صاحب سایه است.
- تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: نسبت عالم طبیعت به عالم ماوراء طبیعت نسبت سایه به صاحب سایه است.
- گزینه «۲»: حقیقت اصلی و برتر از نظر افلاطون عالم برتر از طبیعت یعنی عالم مُثُل است.
- گزینه «۴»: از نظر افلاطون عالم طبیعت عالم سایه‌ها است پس شناخت حقیقی نیست.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس دوم - ریشه و شاخه‌های فلسفه)
- ۱۲- گزینه «۴» - ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی «اجمالی» از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارایه کنیم. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: نمی‌توان برای دانش فلسفه از نظر زمانی آغازی تعیین کرد همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.
- گزینه‌های «۲» و «۳»: تعبیر کتاب درسی در مورد آغاز تاریخی فلسفه است.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس سوم - آثار تاریخی فلسفه)
- ۱۳- گزینه «۳» - مورخان فلسفه در غرب، معمولاً تالس را نخستین فیلسوف یونانی معرفی می‌کنند که در قرن ششم پیش از میلاد می‌زیسته است و هیچ‌گونه نوشته‌ای از او باقی نمانده است. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه‌های «۱» و «۲»: سقراط فیلسوف یونانی قرن پنجم پیش از میلاد است در حالی که اولین فیلسوفان تمدن یونان در قرن ششم پیش از میلاد می‌زیسته‌اند.
- گزینه «۴»: از تالس هیچ‌گونه نوشته‌ای باقی نمانده است. و تنها از روی نوشته‌های فیلسوفان بعدی می‌توان از افکار او آگاه شد.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس سوم - آغاز تاریخی فلسفه)
- ۱۴- گزینه «۴» - اولین مسأله و پرسشی که در ذهن اندیشمندان نخستین در یونان باستان در قرن ششم پیش از میلاد مطرح بود این بود که: ماده المواد این جهان طبیعت چه چیزی است؟ یعنی موجودات این جهان از چه چیزی ساخته شده‌اند؟ و همین پرسش باعث شکل‌گیری مباحث طبیعت‌شناسی شد. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه‌های «۱» و «۲»: مباحث اولین فیلسوفان یونان باستان طبیعت‌شناسی بود.
- گزینه «۳»: جهان عام‌تر و کلی‌تر از طبیعت است و علاوه بر طبیعت شامل ماوراء طبیعت نیز می‌شود ولی «این جهان» اشاره به عالم طبیعت مادی و پدیده‌های آن دارد.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس سوم - آغاز تاریخی فلسفه)
- ۱۵- گزینه «۲» - مطابق با تعبیر کتاب درسی است. تحلیل گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۳»: روش فلسفه عقلی و استدلالی و ابزار فیلسوف تعقل و تأمل عقلانی است.
- گزینه «۴»: علم به شناخت طبیعت و پدیده‌های طبیعی با روش تجربی می‌پردازد و حوزه فعالیت‌اش از حوزه فلسفه جدا است بنابراین علم و فلسفه دو حوزه جداگانه از معرفت بشری هستند اگرچه بر یکدیگر تأثیرگذارند.
- (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس چهارم - فلسفه و زندگی)

- ۱۶- گزینه «۳» - وقتی می‌گوییم هستی و چیستی دو جنبه یک چیزند به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک چیزند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند بلکه در خارج از ذهن انسان، واقعیتی است که دو مفهوم وجود و ماهیت در ذهن را به آن واقعیت یگانه نسبت می‌دهیم مثلاً در قضیه انسان موجود است، انسان و وجود دو مفهوم مختلف و متفاوت‌اند نه دو موجود جداگانه.
بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: هستی و چیستی دو مفهوم ذهنی از یک واقعیت خارجی هستند نه دو جزء یک شی
گزینه «۲»: انسان و وجود در قضیه «انسان موجود است» دو مفهوم مختلف و متفاوت‌اند و گر نه هر چیزی در خارج از ذهن انسان یک چیز است نه دو چیز.
گزینه «۴»: مفهوم وجود غیر از مفهوم ماهیت است نه عین آن و نه جزء آن.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - قدم سوم)
- ۱۷- گزینه «۴» - در عبارت «انسان موجود است» مفهوم وجود از مفهوم انسان جدا است و جزء تعریف آن قرار نمی‌گیرد بنابراین میان انسان به عنوان یک چیستی و وجود رابطه ضروری برقرار نیست بنابراین حمل وجود بر هر چیستی از جمله انسان نیازمند دلیل است، از این مسئله در فلسفه اسلامی با عنوان مغایرت وجود و ماهیت در ذهن تعبیر شده است.
بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۲»: در خارج از ذهن انسان، هر شی واقعی یک چیز است نه دو چیز.
گزینه «۳»: مفهوم وجود در ذهن ما غیر از مفهوم ماهیت است نه عین آن است و نه جزء آن.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس اول - هستی و چیستی - قدم سوم)
- ۱۸- گزینه «۴» - وقتی به ذات و ماهیت اشیاء نگاه می‌کنیم می‌بینیم که میان این ماهیات و وجود یک رابطه امکانی برقرار است یعنی هر ماهیتی ذاتاً ممکن الوجود است یعنی هم می‌تواند باشد و هم می‌تواند نباشد.
کل جهان هستی و موجودات آن اعم از طبیعت و ماوراء طبیعت در فلسفه‌های الهیات، ممکن الوجود است به همین خاطر به جهان هستی جهان ممکنات می‌گویند.
بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱»: ذات و ماهیت اشیاء به گونه‌ای نیست که حتماً باید باشند.
گزینه «۲»: هر موجودی ذاتاً ممکن الوجود است و گر نه موجودی که وجود یافته است واجب الوجود است که اگر وجودش ذاتی باشد «خداوند» واجب الوجود بالذات است و ممکن الوجودهایی که موجود شده‌اند به واسطه خداوند واجب الوجود بالغیر هستند.
گزینه «۳»: ذات و ماهیت اشیاء پیرامون ما ممکن الوجودند و گر نه از آن جهت که وجود یافته‌اند واجب الوجود بالغیر هستند.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - ممکن الوجود بودن اشیاء)
- ۱۹- گزینه «۲» - برهان ابن‌سینا در اثبات وجود خداوند واجب الوجود بالذات به برهان سینوی یا برهان وجوب و امکان شهرت دارد.
بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۳»: وجوب و ضرورت به یک معنا هستند، برهان ابن‌سینا به دو قاعده ممکن الوجود بودن اشیاء و ضرورت بخشی آن‌ها از سوی خداوند اشاره دارد به همین خاطر به آن برهان وجوب و امکان می‌گویند.
گزینه «۴»: غیر از قسمت اول گزینه بقیه قسمت‌های گزینه، نادرست است.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس دوم - جهان ممکنات - نگاهی به تاریخ)
- ۲۰- گزینه «۴» - یکی از کهن‌ترین مسائل فلسفی، مسئله علت و معلول است که یک رابطه وجودی است یعنی میان دو وجودی است که یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است و کلمه چرا؟ بازتابی از همین رابطه است.
بررسی گزینه‌های نادرست:
- گزینه «۱» و «۳»: کهن‌ترین مسأله فلسفه مسئله علت و معلول است.
گزینه «۲»: رابطه علت و معلول یا علیت، رابطه وجودی میان دو شی است که یکی وجود دهنده است و دیگری وجود گیرنده مانند خدا با جهان هستی - آتش با حرارت خودش و ... مفهوم چرایی در ذهن انسان به علت وجودی هر چیز اشاره دارد.
(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس سوم - جهان علتی و معلولی - رابطه علیت)